YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
29 päivänä kesäkuuta 1978 *

Asiassa 142/77,

jonka Københavns Byret (alioikeus) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Statens Kontrol med ædle Metaller (jalometallien kansallinen tarkastusviranomainen), Kööpenhamina,

vastaan

Preben Larsen, kultaseppä, Jyllinge,

ja

Flemming Kjerulff, kultaseppä, Kööpenhamina,

vastaan

Statens Kontrol med ædle Metaller

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 16 artiklan mukaisen vientitullia vaikutukseltaan vastaavan maksun ja 95 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisen sisäisen maksun käsitteiden tulkinnasta jalometallista valmistettujen tavaroiden tarkastusta koskevan Tanskan lakisääteisen järjestelmän kannalta,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti H. Kutscher, jaostojen puheenjohtajat M. Sørensen ja G. Bosco sekä tuomarit A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe ja A. Touffait,

julkisasiamies: F. Capotorti,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

1 København Byret (alioikeus) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 2.11.1977 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 18.11.1977, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla neljä ennakkoratkaisukysymystä ETY:n perustamissopimuksen 16 artiklan mukaisen vientitullia vaikutukseltaan vastaavan maksun ja 95 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisen sisäisen maksun käsitteiden tulkinnasta jalometallista valmistettujen tavaroiden tarkastusta koskevan Tanskan lakisääteisen järjestelmän kannalta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat jalometallien kansallinen tarkastusviranomainen (Statens Kontrol med ædle Metaller) ja kaksi kultaseppää ja joka koskee sellaisen maksun suorittamista, joka on otettu käyttöön jalometallituotteita valmistavien, maahan tuovien tai myyvien yritysten valvonnasta aiheutuvien kulujen kattamiseksi.

3 Oikeudenkäyntiasiakirjat osoittavat, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettu asia perustuu olennaiselta osin siihen, että Tanskan lainsäädännön osalta oli epäselvää, onko maasta vietyihin esineisiin, joita ei ole varustettu tanskalaisella jalometallileimalla, käytetyt Tanskassa muokatut jalometallit sisällytettävä siihen määrään, jonka perusteella yrityksiltä kannettava maksu määrätään.

4 Alioikeus yhtyi 4.3.1975 antamassaan tuomiossa asianosaisina olevien kultaseppien käsitykseen vahvistaessaan, että maksun määräytymisperustetta määrättäessä ei ole tarpeen ottaa huomioon leimalla varustamattomien maasta vietyjen tavaroiden valmistuksessa käytetyn jalometallin määrää.

5 Statens Kontrol med ædle Metaller haki muutosta edellä mainittuun tuomioon ja Østre Landsret (muutoksenhakutuomioistuin) hylkäsi 21.10.1976 antamassaan tuomiossa kultaseppien esittämät perustelut ja totesi, että maasta viedyn leimaamattoman jalometallin määrä on sisällytettävä viejäyrityksen maksunalaiseen määrään.

6 Koska kultasepät, joita asia koskee, olivat toissijaisesti väittäneet, että edellä mainitun maksun kantaminen on ETY:n perustamissopimuksen vastaista, muutoksenhakutuomioistuin palautti asian alioikeuteen tämän kysymyksen tarkastelua varten.

7 Tämän jälkeen alioikeus esitti yhteisöjen tuomioistuimelle neljä ennakkoratkaisukysymystä, joiden sanamuoto on seuraava:

"1. Onko sellainen maksu, joka määrätään jalometallituotteita valmistaville, maahan tuoville tai myyville yrityksille ja joka on otettu käyttöön kyseisten yritysten valvonnasta aiheutuvien kulujen kattamiseksi ja joka lasketaan niiden käyttämän jalometallimäärän perusteella, ETY:n perustamissopimuksen 16 artiklan mukainen vientitullia vaikutukseltaan vastaava maksu silloin, kun se määrätään kaikille kyseisen valvonnan alaisille yrityksille siten, että maksun voi kantaa Tanskassa samasta tuotteesta ainoastaan kerran, ottamatta kuitenkaan huomioon ulkomailla samasta tuotteesta sen lisäksi kannettua mahdollista maksua?

2. Jos tuote valmistetaan kolmannen lukuun ilman että se varustetaan valmistajan jalometallileimalla, vaikuttaako silloin ensimmäiseen kysymykseen annettavaan vastaukseen se, että tätä jalometallin käyttöä ei ole otettu huomioon maksun perusteena olevaa arvoa laskettaessa, kun tuote valmistetaan tanskalaisen jalometallileiman haltijan käyttöön, koska tämä sisällyttää kyseisen jalometallin omaa maksunalaista määrää koskevaan laskelmaansa, kun sitä vastoin tämä käyttö on otettava huomioon, jos tuote valmistetaan sellaisen ulkomaisen yrityksen lukuun, jolta maksua ei kanneta Tanskassa, sillä muuten kyseisestä käytöstä ei kannettaisi mitään maksua Tanskassa, ottamatta edelleen-

kään kuitenkaan huomioon ulkomailla sen lisäksi kannettua mahdollista maksua?

3. Onko tässä yhteydessä merkitystä sillä, että Tanskassa muokatun jalometallin toimittaa tanskalaiselle valmistajalle sama ulkomainen asiakas, jolle valmis tuote sen jälkeen toimitetaan?

4. Jos tällaista maksua ei pidetä vaikutukseltaan vientitullia vastaavana, onko sitä siinä tapauksessa pidettävä ETY:n perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisen kohdan vastaisena (maahan tuodun kullan määrästä kannettavana) sisäisenä maksuna?"

Ensimmäinen, toinen ja kolmas kysymys (16 artiklan tulkinta)

8 Alioikeuden antamat tiedot osoittavat, että Statens Kontrol med ædle Metaller huolehtii jalometalleista, eli kullasta, hopeasta ja platinasta valmistettujen tavaroiden tuotannon yleisestä valvonnasta Tanskan alueella.

9 Edellä mainitusta valvonnasta aiheutuvat kulut katetaan muun muassa yritysten suorittamilla maksuilla, jotka lasketaan kunkin yrityksen käyttämän jalometallimäärän perusteella.

10 Sellaisten esineiden osalta, jotka myydään kotimaassa, kyseisen maksun määräytymisperusteena on kunkin yrityksen käyttämät metallit, jotka on varustettu sen leimalla.

11 Esineet, joita valmistaja ei ole varustanut jalometallileimallaan, on vapautettu maksusta silloin, kun ne toimitetaan jalometallileiman haltijalle, koska tässä tapauksessa jälkimmäinen valmistaja sisällyttää kyseisen metallimäärän omaan maksunalaiseen määräänsä esineeseen lyömänsä leiman perusteella.

12 Maasta viety metallin määrä, jota ei lain mukaan koske jalometallileiman käyttövelvollisuus, on muutoksenhakutuomioistuimen edellä mainitun tuomion mukaisesti sisällytettävä viejäyrityksen maksunalaiseen määrään.

13 Tämä johtuu siitä, että kyseisistä metallimääristä, joita valvotaan samoin edellytyksin kuin kotimaassa kaupan pidettävää metallia, ei muussa tapauksessa kannettaisi mitään maksua silloin, kun niitä ei ole varustettu tanskalaisella jalometallileimalla.

14 Riidanalaiseen maksujärjestelmään pyritään siis sisällyttämään kaikki tanskalaisten yritysten käyttämä jalometalli, ja näin ollen näiden yritysten maksunalaiseen määrään sisältyy samoin perustein kaikki Tanskan alueelle tuotu, siellä myyty tai sieltä viety metalli alkuperästä tai määräpaikasta riippumatta.

15 Kyseessä on näin ollen ETY:n perustamissopimuksen 95 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukainen sisäisten maksujen järjestelmä.

16 Jos vientiin tarkoitetut tuotteet sisältyvät viejän maksunalaiseen määrään, kannettuja maksuja ei tämän vuoksi voida pitää vaikutukseltaan vientitullia vastaavina maksuina, koska jälkimmäisille on ominaista, että ne määrätään nimenomaan maasta viedyille tuotteille mutta ei samoille kotimaassa kaupan pidetyille tuotteille, mistä esillä olevassa asiassa ei ole kyse.

17 Edellä esitetystä seuraa, että ensimmäiseen kysymykseen on vastattava kieltävästi, minkä vuoksi toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

18 Esillä olevaa asiaa on siten tarkasteltava yksinomaan perustamissopimuksen järjestelmän näkökulmasta, ottaen huomioon neljännen kysymyksen kohteena olevia sisäisiä maksuja koskevien määräysten soveltaminen yhteisön sisäisessä kaupassa.

19 Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava huomioon kolmas kysymys, joka koskee ulkomaiselle asiakkaalle suoritettua sopimustyötä, sekä ensimmäisen ja toisen kysymyksen osaa, joka koskee mahdollisia vaikutuksia siitä, että maksu kannetaan kahteen kertaan kun jalometalli viedään muihin jäsenvaltioihin.

Neljäs kysymys (95 artiklan soveltamisala)

20 Neljännessä kysymyksessä pyydetään tarkastelemaan kysymystä, voidaanko perustamissopimuksen 95 artiklan syrjintää koskevaa kieltoa soveltaa myös, kun sisäinen maksu kannetaan vientiin tarkoitetusta tuotteesta ja jos voidaan, onko sellainen maksujärjestelmä, jota Tanskassa sovelletaan jalometallista valmistettujen tavaroiden tarkastusten perusteella, yhteensoveltuva tämän kiellon kanssa.

21 Perustamissopimuksen 95 artiklan sanamuodon mukaan siinä viitataan ainoastaan sisäisten verojen ja maksujen järjestelmien syrjivään soveltamiseen muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin.

22 Samojen vero- ja maksujärjestelmien soveltamiseen viennissä viitataan perustamissopimuksen 96–98 artiklassa siitä näkökulmasta, että liikaa kannettujen verojen ja maksujen palautukset ovat omiaan vääristämään kaupan edellytyksiä yhteismarkkinoilla.

23 Edellä mainittujen määräysten vertailu osoittaa, että perustamissopimuksessa pyritään tässä asiassa turvaamaan yleisesti sisäisten verojen ja maksujen neutraalius suhteessa yhteisön sisäiseen kauppaan kaikissa sellaisissa tapauksissa, joissa jäsenvaltiosta toiseen suuntautuva liiketoimi on peruste tällaisen veron tai maksun kantamiselle.

24 Näin ollen 95 artiklaa on tulkittava siten, että syrjintäkieltoa, johon tämä määräys perustuu, sovelletaan myös tapauksissa, joissa tuotteen vienti on sisäisten verojen ja maksujen järjestelmässä se peruste, jonka vuoksi vero tai maksu kannetaan.

25 Veroja ja maksuja koskevien perustamissopimuksen määräysten vastaista olisi sallia, että jäsenvaltiot perustamissopimuksessa määrätyn nimenomaisen kiellon puuttuessa saisivat vapaasti soveltaa syrjivällä tavalla sisäisten verojen tai maksujen järjestelmää muihin jäsenvaltioihin vietäviksi tarkoitettuihin tuotteisiin.

26 Vaikka yleensä ei ole valtioiden etujen mukaista estää vientiään tällaisilla toimenpiteillä, ei kuitenkaan voida sulkea pois tällaisen syrjinnän mahdollisuutta tietyissä tapauksissa, kuten vietäessä harvinaisia, erityisen arvokkaita tai erittäin kysyttyjä tuotteita.

27 Näin ollen on todettava, kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo ilmaissut 23.1.1975 antamassaan tuomiossa (asia 51/74, Van der Hulst's Zonen v. Produktschap voor Siergewassen, Kok. 1975, s. 79, 34 kohta), että 95 artiklaa, tarkasteltuna yhdessä perustamissopimuksen muiden veroja ja maksuja koskevien määräysten kanssa, on tulkittava siten, että siinä kielletään myös muihin jäsenvaltioihin vietäviksi tarkoitettujen tuotteiden vastainen veroihin ja maksuihin liittyvä syrjintä.

28 Edellä esitetyn perusteella on arvioitava, onko sellainen sisäisten maksujen järjestelmä, jota alioikeuden käsiteltäväksi saatettu asia koskee, perustamissopimuksen vaatimusten mukainen.

29 Ottaen huomioon kansallisen tuomioistuimen toimittamat tiedot syrjivänä ei voida pitää maksujärjestelmää, joka toimii siten, että kaikkien jalometalleja käyttävien yritysten on pakko maksaa oma osuutensa maksusta siten, että maksu määrätään samoin edellytyksin puhtaasti kotimaisille liiketoimille ja kyseisten metallien tuontiin tai vientiin liittyville liiketoimille.

30 Erityisesti jos jalometallien varustaminen leimalla on niiden myyntiin saattamisen edellytys kotimaassa siten, että maksuvelvollisuus sidotaan metallin varustamiseen asianomaisen yrityksen leimalla, yrityksen maasta viemien leimaamattomien metallimäärien sisällyttäminen yrityksen maksunalaiseen määrään ei ole syrjintää.

31 Sama koskee myös kolmannessa kysymyksessä tarkoitettuja tapauksia, joissa kotimaassa muokatun jalometallin on valmistajalle toimittanut ulkomainen asiakas, jolle valmis tuote toimitetaan, jos liiketoimi täyttää ne edellytykset, joihin kansallisessa lainsäädännössä liittyy maksuvelvollisuus kotimaassa suoritettujen samankaltaisten liiketointen osalta, vaikka maksu kannettaisiin erilaista menetelmää soveltaen silloin kun jalometalli viedään maasta leimaamattomana.

32 Kaksi ensimmäistä kysymystä osoittavat, että kansallinen tuomioistuin pohtii, olisiko leimaamattomina maasta vietyjen jalometallimäärien vapauttaminen maksusta perusteltua silloin, kun kyseisille tuotteille on tarkoitus suorittaa määrämaassa uusi tarkastus, jonka yhteydessä niistä kannetaan maksu.

33 Tässä yhteydessä on korostettava, että ETY:n perustamissopimuksessa ei ole mitään määräyksiä, joilla pyrittäisiin estämään tällaiset maksun kaksinkertaisen kantamisen vaikutukset.

34 Vaikka maksun kaksinkertaisen kantamisen vaikutusten poistaminen kieltämättä olisi tavaroiden vapaan liikkuvuuden kannalta toivottavaa, se on kuitenkin mahdollista ainoastaan yhdenmukaistamalla kansalliset järjestelmät perustamissopimuksen 99 artiklan tai mahdollisesti 100 artiklan mukaisesti.

35 Voimassa olevassa yhteisön oikeudessa ei ole sääntöjä, jotka estävät jäsenvaltioita sisällyttämästä jalometallien tarkastuksen rahoittamiseen tarkoitetun maksujärjestelmän soveltamisalaan myös vientiin tarkoitettuja tuotteita.

36 Samasta syystä se, että maksujärjestelmän mukaan kotimaassa kaupan pidetty sama metallimäärä voidaan ottaa huomioon ainoastaan yhden kerran määritettäessä jalometallien tarkastuksen rahoittamiseen käytettävän maksun määräytymisperustetta, ei ole omiaan johtamaan siihen, että saman maksun soveltamista vientitavaroihin pidetään syrjivänä, kun taas vientivaltio ei voi vaikuttaa muissa jäsenvaltioissa sovellettaviin yksityiskohtaisiin sääntöihin tarkastuksesta ja maksun kantamisesta tuonnin yhteydessä.

37 Alioikeuden esittämiin kysymyksiin on näin ollen vastattava edellä esitettyjen näkökohtien mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

38 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Tanskan kuningaskunnan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Københavns Byretissä vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi Københavns Byretin asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Københavns Byretin 2.11.1977 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Sellainen maksu, joka määrätään jalometallituotteita valmistaville, maahan tuoville tai myyville yrityksille ja joka on otettu käyttöön kyseisten yritysten valvonnasta aiheutuvien kulujen kattamiseksi ja joka lasketaan niiden käyttämän jalometallimäärän perusteella, ei ole vientitullia vaikutukseltaan vastaava maksu, jos sitä sovelletaan samoin edellytyksin kaikkiin kyseisen valvonnan alaisiin yrityksiin tuotteiden alkuperästä tai määräpaikasta riippumatta.**

2) **ETY:n perustamissopimuksen 95 artiklasta, tarkasteltuna yhdessä perustamissopimuksen veroja ja maksuja koskevien määräysten kanssa, seuraa, että sisäisten maksujen järjestelmää, myös järjestelmää, jonka tarkoituksena on rahoittaa jalometalliesineiden tuotannon ja kaupan pitämisen valvonta, on sovellettava ilman syrjintää tuotteiden alkuperästä tai määräpaikasta riippumatta.**

3) **Syrjivänä ei voida pitää maksujärjestelmää, joka toimii siten, että yritysten maksunalaiseen määrään sisällytetään maasta viedyt metallimäärät, joita jalometallileiman käyttövelvollisuus sen vuoksi ei koske, samoin edellytyksin kuin kotimaassa kaupan pidettävät ja sen vuoksi jalometallileimalla varustettavat määrät.**

Se, että jäsenvaltiossa muokatun jalometallin on valmistajalle toimittanut ulkomainen asiakas, jolle valmis tuote sen jälkeen toimitetaan, ei muuta tätä arviota, jos kyseistä liiketointa rasitetaan samoilla maksuilla kuin kaikkia muita samankaltaisia liiketoimia, joihin sovelletaan samoja säännöksiä, maksujen kantamistavasta riippumatta.

4) **Voimassa olevan yhteisön oikeuden mukaan se, että yhdessä jäsenvaltiossa valmistetulle jalometalliesineelle, joka viedään toiseen jäsenvaltioon, suoritetaan määrävaltiossa uusi tarkastus, jonka yhteydessä siitä kannetaan maksu, ei estä alkuperäjäsenvaltiota sisällyttämästä maasta vietyjä metallimääriä sen maksun määräämisperusteeseen, jota se kantaa metallin laatuun kohdistuvasta tarkastuksestaan.**

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä kesäkuuta 1978.

A. Van Houtte
kirjaaja

H. Kutscher
presidentti